

SĂ REDESCOPERIM PROZA ROMÂNEASCĂ!

Cristina CIORICI

anul I, Facultatea de Management, ASE, București

„Cărțile sunt felul oamenilor de a avea aripi ca îngerii.”

Andrei Pleșu

Fiecare poveste de viață este, de fapt, o carte încă nescrisă, proza propriei vieți. Acest lucru îl pot afirma, în primul rând, pasionații de lectură, cei care au descoperit povești de viață ce i-au ținut cu sufletul la gură pe toată perioada lecturii, cei care i-au descoperit pe scriitorii Mihail Sadoveanu și Liviu Rebreanu. Acești autori și-au spus povestea de-a lungul timpului prin intermediul mai multor personaje.

Proza vieții lor este, mai degrabă, un zbcium căpătat din dorul mioritic moștenit ori din cotidianul care și-a lăsat amprenta pe fiecare personaj în parte. În cunoscutele opere *Neamul Șoimăreștilor*, *Frații Jderi* și *Baltagul*, spiritul sadovenian aduce până în prezent mirosul vechi al durosului trecut, iar în operele lui Liviu Rebreanu sunt abordate problemele sociale cu care se confruntau generațiile anterioare. Astfel, s-au conturat marile teme ale literaturii și posibilitatea de a trăi în pielea personajului a devenit obișnuită pentru „prizonierii” cărților.

Cei cu adevărat interesați de a-și lărgi propriile orizonturi sunt mereu în căutare de răspunsuri. Colecția *Cartea care te salvează* conține comentarii și păreri critice de rigoare despre opera acestor doi autori. În cărțile propriu-zise este prezentată pe scurt lumea ascunsă a câtorva titluri cunoscute chiar de pe băncile școlii.

Colecția *Cartea care te salvează* debutează cu volumul *Proza lui Mihail Sadoveanu* de Mircea V. Ciobanu, care ne ajută să remarcăm „intercalarea” de tipologii ale romanului, descoperind, de fapt, și un roman „de dragoste” (povestea lui Tudor Șoimaru și a fiicei boierului Orheianu), și un roman social (conflictele de clasă dintre răzeși și boieri), și nu în ultimul rând un roman al formării, un „bildungsroman”, care prezintă calea devenirii protagonistului.

Memorabil este un alineat din final: „Bunicii mei sunt strănepoții acelor oameni. Și această istorisire de acum trei sute de ani, din vremea când strămoșii erau încă dârji, am scris-o în liniștea unei prisăci, având în inima mea răsunetul durerii lor”. Astfel, criticul Mircea V. Ciobanu încearcă să surprindă cele mai reprezentative momente și ne facilitează drumul prin creația lui Mihail Sadoveanu, îndreptându-ne spre noi piste de interpretare.

În colecția *Cartea care te salvează* descoperim și un alt ghid, *Proza lui Liviu Rebreanu* de Grigore Chiper. În această carte observăm o analiză bine construită a celor mai cunoscute romane, unul dintre ele fiind *Pădurea spânzurați-*

lor, roman dramatico-psihologic ce ne trezește fiori chiar și nouă, cititorilor din secolul vitezei, departe de tragicele întâmplări ale războaielor lumii.

Temele principale ale romanului sunt bine abordate de către Grigore Chiper în această carte de-a dreptul „salvatoare”, pentru că esența romanului ține în primul rând de felul în care sunt abordate temele fundamentale, teme care țin să aducă la cunoștința cititorilor probleme existențiale provenite din diferite domenii: social, cultural și politic. Drama protagonistului, Apostol Bologa, constă în faptul că el e silit de împrejurări să lupte împotriva fraților români, moment tragic. Astfel, drama devine mult mai lucidă pentru cititori, care, pentru a înțelege întreaga esență, au nevoie, fără îndoială, de un suport teoretic sau de o analiză detaliată. Lecturând cartea semnată de Grigore Chiper, putem să remarcăm că *Pădurea spânzuraților* realizează prin excelență trecerea de la romanul social la romanul psihologic. Totodată, prin intermediul acestui ghid, elevii pot pătrunde mai ușor în proza lui Liviu Rebreanu și pot înțelege mai bine conținutul complex al operelor sale.

Așadar, atât Mircea V. Ciobanu, cât și Grigore Chiper reușesc să transmită cititorilor un fir al Ariadnei cu ajutorul căruia să poată ieși din labirintul operelor celor doi mari scriitori români. Totodată, criticii au și intenția de a provoca iubitorii de lectură să analizeze în profunzime ceea ce citesc și să vadă mereu noi căi de interpretare. Până la urmă, ei ne oferă siguranța că oricât de dificilă ar fi programa școlară, avem întotdeauna la îndemână o „carte care ne salvează”.

